

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רו שליט"א, רבה של תל ציון

פרשת פקודי - שקלים כ"ט אדר א' תשע"א

פרנסה משלחן המלך

ובהעלות הענן מעל המשכן יסעו בני ישראל וגו' (מ, לו)

עבודת ה' - האדם צריך שיהיה במצב שיוכל לעבוד את ה'. כלומר יהיה במצב של חשק ורצון לעבוד. אך כאשר רואה שאין לו חשק לעבוד את ה' ח"ו, צריך למצוא מיד "עצה" אשר תעזור לו לצאת מעצלותו, כדי שיתעודד ויתאושש לעבוד את ה'.

דוגמא לכך הביאו בספרי הקודש, שאע"פ שראוי להתנזר מכל תאוות אכילה מיותרים, מ"מ לפעמים צריך קצת לטעום מהן, אם עי"ז יתעודד. כי אנו מורכבים מנשמה וגוף. ונשמתינו שוכנת תוך הגוף העכור שלנו, והגוף נהנה ממטעמי עולם הזה. וכשטועם ומתעודד, אז תוכל גם הנשמה להתעורר. וכמו שגוף בריא יוכל לעבוד ה' בתפילה, כמו כן באופן הנ"ל.

ובדומה לכך כתב רבנו אליעזר פאפו זי"ע בספר "פלא יועץ" (מערכת טיול), ואלו דברי קודשו: גם זה יצר הוא באנוש שבימות הקיץ מרבים העם לרעות את עצמם בגנים וכו', והכל הבל ורעות רוח וכו'. וכבר יש מקום פטור וקצת מצוה לטייל כגון אם הוא חולה מחולי המרה שחורה (עצבות), או שהוא עצב וליבו אטום, יוכל לטייל במקום שמרחיב לבו של אדם כדי שישכח עצבו ויהא ליבו רחב ומיד וקרי בתורה (פי' ילמד תורה), ויוכל להבין ולהשכיל ולעבוד את בוראו עבודה שלימה בהיותו בריא, אולם באופן שמעשיו לשם שמים, אז אולי ה' יחשוב לו למצוה, כשלא יהא שם שום נדנדוד איסור ושום חסרון מצוה. עכ"ל.

וזהו יש לרמוז בסיום פרשתנו: **ובהעלות הענן מעל המשכן** - כאשר מסתלק ענן חשק העבודה שהיה חופף על הנשמה אשר שוכנת בתוכינו, אז **יסעו בני ישראל בכל מסעיהם** - כדי לפכח דעתם כאמור, **ואם לא יעלה הענן** - כלומר שעדיין יש לו חשק ומצב רוח טוב, אז - **לא יסעו**.

ובאמת סיים בפלא יועץ (שם): אבל האיש השלם ימאס בכל אלה, ולא ימצא קורת רוח וטיול, יותר מהיותו יושב בבית המדרש. עכ"ל.

וזהו ג"כ רמוז בהמשך: **כי ענן ה' על המשכן יומם וגו'** - ענן הקדושה על המשכן פי' השכינה השורה בתוך איש עובד ה'. **ואש תהיה לילה בו** - פי' אש התורה יהא בה כח לכלול החושך בתוכו להכניע הכל ולא איכפת לו כלל, **לעיני כל בית ישראל** - אפילו שכל העם לא כך נוהגים. וה' יזכנו לעובדו בנחת ובישוב ובאהבה וחשק תמיד ולהיות בשמחה תמיד. אמן.

כשלמדנו בישיבת "ראשית חכמה" היה בא אלינו הגאון

הרב מרדכי אליהו זצ"ל למסירת שיעורים ושיחות, פעם אמר

לנו כי אין לעשות חומרות על חשבון אחרים, וסיפר שהוא לא

היה אומר לאשתו להגעיל את ה"שיש" לפסח כי אין זה אלא

חומרא, והיא אינה חייבת לטרוח בחומרות בשבילו.

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

אמירת "ולכפרת פשע" בשנה מעוברת

שאלה: במוסף ראש חודש בשנת העיבור שאומרים "ולכפרת פשע", האם גם אחרי חודש העיבור (אדר ב') ממשיכים לאמרו.
תשובה: ראוי לאמרו בכל חדשי השנה, אולם י"א עד יעבור אדר, וי"א עד יעבור ניסן. וע' כה"ח (סי' תכג אות יח).

טבילה לכפית מתכת מצופה פלסטיק

שאלה: כפיות ממתכת שיש במקום השימוש שלהם ציפוי מפלסטיק עד לחצי הכפית, האם צריכים טבילה, ואם כן האם בברכה או לא.
תשובה: הנה אם זה חצי פלסטיק וחצי מתכת, הנה כיון שהשימוש בו בפלסטיק אינו חייב אע"פ שהידיית מתכת, אינו חייב בטבילה כלל. ואפילו יטביל אינו מברך. אכן, אם הכפית שמתמשים בה עשויה ג"כ ממתכת ומעליה ציפוי פלסטיק וכאילו כף בתוך כף, אזי לכאורה לפי פירוש הט"ז (י"ד סימן קכ ס"ק ט) בכלי תוך כלי והחיצון כסף והפנימי מעץ דחייב, כי הכסף מעמיד העץ, וה"נ דכוותא. אבל היות ויש מפרשים אחרת, ומה גם אפשר דבנ"ד אין המתכת נקראת מעמיד, א"צ טבילה, ולכן יתכן להצריך טבילה בלא לברך.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

הלכתא לשבתא

מוצאי שבת יש לאכול סעודה רביעית ונקראת ע"ש דוד המלך ע"ה. ונקראת מלוה מלכה כי מלואים את השבת, כלומר קבלנו השבת בשירה, ונפרדים ממנה בסעודה (עין סוכה נה:).

ויש במדרש פליאה: מצאתי דוד עבדי, היכן? בסדום. והכונה שדוד יש סעודה כנגדו. וזה "סדם" – סעודת דוד מלכא". וכן יש לשתות דבר חם, וכן פת חמה, ויש בזה רפואה כמ"ש בגמרא (שבת קיט) וכשאי אפשר לאכול פת, לפחות יאכל עוגה או פירות, אבל אין לזלזל ח"ו. וה' יזכנו לקיים מצוותיו באהבה ושמחה.

אבן יקרה

חבורה של יהודים בווינה שפרשו מדרך התורה הקימו להם בית תפילה שדמה לכנסייה יותר מלבית כנסת. הם השקיעו בבניין הון רב, ועשו אותו מפואר ביותר. מעל הכניסה הראשית לבניין התקינו כתובת באותיות זהב ובה הועתקו מילות הפסוק: "וכבוד ה' מלא את המשכן".

פעם אחת עבר במקום הרב צבי הירש חיות, וראה את הכתובת המתנוססת מעל בית התפילה. אמר רבי צבי הירש לסובבים אותו בחיור: "הפסוק שנבחר הוא אכן הפסוק המתאים, אך לא סופו של הפסוק, אלא דוקא תחילתו".

"מה הכונה?", תהו השומעים.

"למקום הזה מתאימה תחילת הפסוק: 'ולא יכול משה לבוא אל אוהל מועד'..."

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים

נרפס בדפוס הדר. לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו ל: dvartora1@gmail.com

ניתן לראות את הגליונות באתר: www.tipot.co.il או באתר: www.ravpealim.co.il